

سرگذشت نامه‌ها

زیر نظر اسماعیل سنگاری

شماره ۲

داریوش بزرگ

معمار امپراتوری
هخامنشیان

ایمان نهریزی

نوروزی، ایمان. ۱۳۶۰-
دارپوش بزرگ معمار امپراتوری هخامنشیان/ تالیف ایمان نوروزی. ویراستار علمی نعمت‌الله علی‌محمدی.
تهران: بنگاه ترجمه و نشر کتاب پارسه، ۱۳۸۸.
۳۲۸ ص.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۷۳۳-۰۸-۹

فینا

سرگذشت‌نامه‌ها شماره ۲ / زیر نظر اسماعیل سنگاری.

دارپوش اول، شاه ایران ۴۸۵-۵۲۲ ق.م.

ایران - تاریخ - هخامنشیان. ۵۵۸ - ۳۳۰ ق.م

DSR ۲۵۷/ن ۸۶۲۳ ۱۳۸۸

۹۵۵/۱۶

۱۹۶۶/۳۹

سرشناسه
عنوان و نام پدیدآور
مشخصات نشر
مشخصات ظاهری
شابک
وضعیت فهرست‌نویسی
فروست
موضوع
موضوع
رده‌بندی کنگره
رده‌بندی دیوید
شماره کتابشناسی

دارپوش بزرگ (معمار امپراتوری هخامنشیان)

ایمان نوروزی

زیر نظر اسماعیل سنگاری

ویراستار علمی: دکتر نعمت‌الله علی‌محمدی

مدیر هنری و طراح جلد: علی بخشی

ویراستار ادبی: فاطمه دفری

نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۲

تیراژ: ۱۱۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۷۳۳-۰۸-۹

حق چاپ محفوظ است.

کتاب پارسه

بنگاه ترجمه و نشر کتاب پارسه

تهران، خیابان انقلاب، خیابان شهدای ژاندارمری شرقی، پلاک ۷۴

طبقه دوم، تلفن: ۶۶۴۷۷۴۰۵

www.parsehbook.com

info@parsehbook.com

۱۵	یادداشت ناشر
۱۷	درباره مجموعه
۱۹	مقدمه و راستار
۲۳	فصل اول: درآمدی بر نقش تاریخی هخامنشیان در تاریخ ایران
۲۳	مقدمه‌ای در مواجهه با تاریخ ایران در مقام يك مفهوم پیوسته
۲۴	زنجیره حوادث تاریخ سیاسی ایران
۳۱	فصل دوم: نابسامانی دربار هخامنشیان پس از درگذشت کوروش
۳۱	اوضاع دربار هخامنشی پس از درگذشت کوروش
۳۳	کمبوجیه و تدارك لشکرکشی به مصر
۳۴	بردیای دروغین
۳۸	اقدامات بردیای دروغین
۴۱	فصل سوم: داریوش، پاسبان کیان هخامنشی
۴۱	انجمن شدن نجبا علیه بردیا
۴۴	قیام علنی نجبای پارسی
۴۶	تحلیل و بررسی رویدادهای شورش علیه بردیای دروغین
۵۰	شورا

۵۵	قرعه بر سر سریر سلطنت هخامنشی
۵۶	امپراتوری هخامنشی در دست جوان پارسی
۵۷	نمایش قدرت برای یاران گذشته و رقیبان امروز
۵۹	شورش‌های محلی علیه پادشاهی داریوش
۶۵	فصل چهارم: نافرمانی شهریان سارد
۶۵	آشنایی با موقعیت جغرافیایی و وضعیت سارد
۶۵	دین‌خواران میتروبات در کاخ سارد
۶۶	پیشگویی فرعون مصر
۶۷	فرمانروای ساموس در دام اورتس
۶۹	قد علم کردن اورتس در برابر فرمانروای هخامنشی
۷۰	نیرنگ بگزوس برای ساقط کردن اورتس
۷۰	تحول اساسی در سیاست‌های دربار داریوش
۷۳	فصل پنجم: ساموس در دست هخامنشیان
۷۳	داریوش و سیلوسون در سرزمین فراغت
۷۴	سیلوسون در کاخ شوش
۷۵	نبرد ساموس
۷۷	فصل ششم: سفر شناسایی غرب امپراتوری
۷۷	پیشینه سفرهای اکتشافی در دوره داریوش
۷۸	دموکدس، یزشک یونانی، و زمینه‌چینی برای سفر اکتشافی
۸۱	آتوسا بانی سفر مطالعاتی دموکدس
۸۲	برنامه و تدارکات سفر
۸۴	آغاز سفر
۸۴	بازگشت دموکدس به آغوش سرزمین مادری
۸۶	در بند وحشیان لایپگیا
۸۷	فصل هفتم: شورش بابل
۸۷	موقعیت جغرافیایی و مختصات شهر بابل
۸۸	اوضاع سیاسی بابل در زمان روی کار آمدن داریوش
۸۸	شورش بابل
۸۹	جنگجویان پارسی در راه سرکوب شورش بابل
۹۰	بارقه امید در ذهن شهریار هخامنشی

۹۱	مرد پارسی در شهر بابلیان
۹۲	بابل شورشی در دست شاه هخامنشی
۹۳	فصل هشتم: نبرد با سکاها (۵۱۲/۵۱۳ ق م)
۹۳	آداب و رسوم و خاستگاه و اندیشه سکاها
۹۶	سکاها و هخامنشیان
۹۷	راه پرخطر رسیدن به سرزمین سکاها
۹۸	حرکت به سوی سرزمین سکاها
۱۰۰	عجایب غیرمنتظره
۱۰۱	در قلمرو سکاها
۱۰۳	قبایل همسایه سکاها
۱۰۳	ساروماتیان، مهم ترین همسایان سکاها
۱۰۵	یافته‌های باستان‌شناسی جدید درباره ساروماتیان و زنان آمازون
۱۰۶	اتحادیه سکاها در برابر داریوش
۱۰۶	روش عجیب نبرد سکاها با داریوش
۱۰۸	تغییر استراتژی سکاها
۱۰۹	بازگشت به خانه
۱۱۳	فصل نهم: لشکرکشی به جزیره ثروتمند ناگروس
۱۱۳	پاداش وفاداری هیستیائوس
۱۱۴	سوءظن مگابیز
۱۱۵	جزیره ناگروس، هدف مطامع خام آریستاگوراس
۱۱۷	فرمانده یونانی، دریاسالار ایرانی
۱۲۱	فصل دهم: شورش ایونیا
۱۲۱	آشنایی با جغرافیا و تاریخچه ایونیا
۱۲۱	پیشینه سیاسی ایونیا تا زمان شورش علیه داریوش
۱۲۴	تحریکات و بداندیشی‌ها
۱۲۶	غارت سارد
۱۲۷	سرکوب شورش‌ها
۱۲۹	فصل یازدهم: نبردهای ماراتن
۱۳۰	پیشینه سیاسی مناطق یونانی‌نشین
۱۳۳	نخستین مرحله عملیات: آرام‌ساختن مقدونیه

۱۳۴	مرحله دوم عملیات: پاسخ به آتی‌ها
۱۳۶	درخواست کمک آتی‌ها
۱۳۶	هوپلیت‌ها
۱۳۷	آرایش جنگی دو طرف
۱۴۰	نبرد خونین در دشت ماراتن
۱۴۲	دونده ماراتن
۱۴۳	بایان خونبار
۱۴۴	نتایج و عواقب نبرد ماراتن
۱۴۵	درس‌های نظامی ماراتن
۱۴۶	مسئله شارسپاهیان درگیر
۱۴۸	افسانه‌ها و اساطیر نبرد ماراتن
۱۴۹	سرنوشت دانیس و سرازان نجات‌یافته
۱۵۱	فصل دوازدهم: پاسخ آتی‌ها به متحدان پارسیان
۱۵۱	زیاده‌خواهی میلیتاریسم
۱۵۲	پایانی برای یک سردار
۱۵۴	واکنش دربار هخامنشی
۱۵۵	فصل سیزدهم: همسران و فرزندان داریش
۱۵۵	دختر گویروه و فرزندانیش
۱۵۵	آریایی‌گنه
۱۵۶	آتوسا و فرزندانیش
۱۵۶	هخامنشی
۱۵۶	مسیخته
۱۵۷	ارتستونا
۱۵۷	ارشامه
۱۵۷	گویروه
۱۵۷	ارتزوشریش
۱۵۸	پرموش
۱۵۸	فرتگون
۱۵۸	آبروکومس
۱۵۸	هیپراتس
۱۵۸	فیدیه

۱۵۸	جانشینی داریوش
۱۶۱	فصل چهاردهم: روایت داریوش در کتاب حضرت دانیال نبی ع
۱۶۱	کلیاتی درباره کتاب حضرت دانیال نبی ع
۱۶۲	خلاصه‌ای از روایات کتاب دانیال نبی ع
۱۶۳	عدم تطابق روایات کتاب دانیال نبی ع با تاریخ هخامنشیان
۱۶۳	مسئله اول: مشکل تطابق داریوش کتاب دانیال ع با داریوش اول
۱۶۴	بررسی نظریه‌های جدید
۱۶۵	مسئله دوم: چهار پادشاه پارسی
۱۶۷	فصل پانزدهم: جاده شاهی
۱۶۷	جاده شاهی و نقش آن در اعمال قدرت هخامنشیان
۱۶۸	خدمات رفاهی و امنیتی در جاده شاهی
۱۶۹	خط سیر جاده شاهی
۱۷۲	مهم‌ترین مزایای جاده شاهی
۱۷۲	قدیمی‌ترین اشارات به جاده شاهی در ادبیات جهان
۱۷۳	اشاره به جاده شاهی در ادبیات نوین غرب
۱۷۳	تحقیقات جدید
۱۷۵	فصل شانزدهم: سنگ‌نوشته بیستون
۱۷۵	مشخصات ظاهری کتیبه بیستون
۱۷۷	ترتیب و برنامه ساخت پیکره‌ها و سنگ‌نوشته
۱۸۰	کتیبه بیستون در آثار مورخان باستان
۱۸۱	توصیفات نادرست در آثار جهانگردان و رهگذران
۱۸۲	آغاز تحقیقات جدید
۱۸۴	گروه‌های برجسته تحقیقاتی در بیستون
۱۸۶	میزان صحت روایت کتیبه بیستون
۱۸۷	ارزش ادبی سنگ‌نوشته بیستون
۱۸۸	متن کامل سنگ‌نوشته بیستون
۲۰۷	فصل هفدهم: کاخ شوش
۲۰۷	تاریخچه شوش تا زمان داریوش
۲۰۸	بنای کاخ شوش
۲۱۰	کتیبه‌های بنای کاخ شوش

۲۱۰	متن کامل کتیبه شوش
۲۱۵	فصل هجدهم: بازتاب عصر طلایی حکمرانی داریوش در الواح بارو و خزانه تخت جمشید
۲۱۵	تاریخچه الواح تخت جمشید
۲۱۸	الواح باروی تخت جمشید
۲۱۹	الواح خزانه تخت جمشید
۲۱۹	بایگانی اطلاعات تاریخی نهفته در الواح عیلامی
۲۲۳	وزرگان ایرانی در الواح عیلامی
۲۲۳	بازتاب سیاست دینی داریوش در الواح بارو و خزانه
۲۲۵	زبان آرامی در الواح عیلامی
۲۲۵	مهرهای دولتی مأموران داریوش در الواح عیلامی
۲۲۷	آغاز تحقیقات جدید بر روی الواح عیلامی
۲۳۱	سخن پایانی
۲۳۵	کتابنامه
۲۴۱	نمایه

- تصویر شماره ۱: طرحی از ادوات جنگی سپاهیان کاریه و لیدیایی ۱۲۳
- تصویر شماره ۲: نبرد دو یونانی با یک پارسی که بر طرف آبی اتنی به نمایش در آمده است ۱۳۸
- تصویر شماره ۳: سربازان جاویدان هخامنشی ۱۴۶
- تصویر شماره ۴: طرح‌هایی از شمشیرها و خنجرهای دوره هخامنشی ۱۴۷
- تصویر شماره ۵: نقش رستم: مقبره داریوش اول (سمت راست) و اردشیر اول هخامنشی ۱۵۹
- تصویر شماره ۶: طرحی از ادوات جنگی سپاهیان کاریه و لیدیایی ۱۷۱
- تصویر شماره ۷: طرحی از کتیبه داریوش در بیستون ۱۷۸
- تصویر شماره ۸: تصویر پی‌بنای کاخ داریوش در شوش ۲۰۸
- تصویر شماره ۹: ستون بازسازی‌شده بخش جنوبی کاخ آپادانا ۲۰۹
- تصویر شماره ۱۰: بخشی از نقش برجسته بر جامانده از کاخ آپادانا ۲۰۹
- تصویر شماره ۱۱: کتیبه پارسی باستان، کاخ آپادانا در تخت جمشید ۲۱۱
- تصویر شماره ۱۲: نقشه تخت جمشید ۲۱۶
- تصویر شماره ۱۳: از الواح استحکامات تخت جمشید ۲۱۸
- تصویر شماره ۱۴: چند نمونه از وزنه‌های متعلق به دوره داریوش کبیر ۲۲۰
- تصویر شماره ۱۵: طرح اولیه از هدیه آورندگان تخت جمشید ۲۲۲
- تصویر شماره ۱۶: طرحی از اقلام هدایا به دربار هخامنشی ۲۲۴
- تصویر شماره ۱۷: دو نمونه از مهرهای استوانه‌ای هخامنشی ۲۲۶

تصویر شماره ۱۸: مهر استوانه‌ای متعلق به دوره هخامنشی ۲۲۷
تصویر شماره ۱۹: لوح زرین داریوش کبیر ۲۲۸

www.ketab.ir

«آنان که گذشته خود را به یاد نمی آورند، مجبور به تجربه دوباره آن هستند.»

بی گمان آشنایی نسل جوان ایران با تاریخ گذشتگان، می تواند آنان را در جریان فراز و فرودهای تلخ و شیرین تاریخ قرار دهد. حوادثی که اگر به گونه ای دیگر رقم می خورد، آینده نیز مسیری دیگر را می پیمود.

«بنگاه ترجمه و نشر کتاب پارسه» در سال ۱۳۸۸ به منظور آشنایی جامعه کتاب خوان، به خصوص نسل جوان با تاریخ، تصمیم به چاپ مجموعه ای گرفت که دربرگیرنده تاریخ ایران و جهان، از عصر باستان تا عصر حاضر باشد. این مجموعه آثار تألیفی و ترجمه در حوزه های باستان شناسی، تواریخ سیاسی، اجتماعی و فرهنگی، تاریخ هنر، آثار کلاسیک، تاریخ سلسله ها و شخصیت های تاریخی تأثیرگذار در تاریخ ایران و جهان را دربرمی گیرد. در راستای این سیاست، انتشار مجموعه تاریخ و پژوهش های مرتبط با آن در دستور کار این انتشارات قرار گرفت.

در این جا لازم می دانم مراتب قدردانی خویش را از دبیر مجموعه جناب آقای اسماعیل سنگاری ابراز نمایم که با پی گیری های لازم و برگزاری جلسات تخصصی با پژوهشگران، مترجمان و اهل فن، ناشر را در رسیدن به این هدف یاری نمود. هم چنین بر خود لازم

می‌دانم از تمامی کسانی که در این مجموعه یار و مددکار ناشر بودند، سپاسگزاری نمایم.
امید است خوانندگان تیزبین و نکته‌سنج، با ارائه انتقادات و دیدگاه‌های موشکافانه،
ناشر را در دستیابی به اهداف خود یاری دهند.

www.ketab.ir

تاریخ گذشته همواره در خدمت فاتحان بوده است و سرگذشت فاتحان و بزرگان تاریخ آن گونه که آنان خواسته و پسندیده اند، رقم خورده. آیا باید به خط تاریخی پنداشت که همه چیز را درباره همه فاتحان و بزرگان تاریخ بایسته است بدانیم؟!

مجموعه سرگذشت نامه ها با نثری روان و دلپذیر و به قصد آشنا کردن عموم ایرانیان و فارسی زبانان با شخصیت های مهم تاریخی ایران و جهان برای تمامی اقشار کتاب خوان جامعه تدوین شده است. این مجموعه به گونه ای شیرین و جذاب زندگی مهم ترین شخصیت های عصر باستان تا دوره معاصر را از لابه لای سنگ نگاره ها، دست نوشته ها، پوست نبشته ها و اسناد تاریخی، بر پایه واقعیات تاریخی موجود در این اسناد، در اختیار خواننده قرار می دهد. در این مجموعه از زندگی نامه بزرگانی چون کوروش، داریوش و امیرکبیر خواهید خواند تا شخصیت های تاریخی ای چون ژولیوس سزار و نرون، امپراتوران روم.

لوگوی مجموعه «سرگذشت نامه ها» طرحی است برگرفته از ظرفی مفرغین که ماده شیر پر ابهت بالدار، غرش کنان، بر آن نقر شده است. این اثر متعلق به سده هفتم میلادی، اواخر عهد شاهنشاهی ساسانیان، است. بلندی آن ۴ و قطر آن ۲۶ سانتی متر است و به شماره اموال ۱۹۸۷.۱۰۸ s در گالری آرتور م. سکлер در واشنگتن نگهداری می شود. این ظرف مفرغی نخستین بار به سال ۱۹۸۷ میلادی توسط همین گالری به نمایش عمومی گذاشته شد و به سال ۱۹۹۲ میلادی در کتاب Ancient Iranian Metalwork تألیف

Paul Jett و Ann C. Gunter معرفی گردید. در عصر ساسانی، شیرهای بالدار افزون بر ظروف سیمین و مفرغی، زینت بخش پارچه‌ها و مهرهای این امپراتوری نیز بودند. امید است مجموعه سرگذشت‌نامه‌ها که شناخت‌نامه‌ای از شخصیت‌های تاریخی را دربرمی‌گیرد آغازی باشد برای درک بهتر و شفاف‌تر از تاریخ.

اسماعیل سنگاری
 Maison de l'Orient et de la Méditerranée
 UMR 5133 Archéorient
 Université Lumière Lyon 2
 Lyon, France

www.ketab.ir

آگاهی ما از تاریخ سرزمین باستانی مان بسیار کم است و بیش تر اطلاعات مربوط به این حوزه از طریق مورخان یونانی و رومی به دست ما رسیده است. این اطلاعات به سبب عوامل متعددی در طول تاریخ دچار حرمان و تحریف شده‌اند. از بررسی جزئی داده‌های تاریخی می‌توان دریافت که اطلاعات ارائه شده توسط مورخان بیگانه از منظر عقلی و منطقی چقدر با واقعیت تاریخی فاصله دارد و در صورت صحت و درستی برخی از موارد آن، غرض‌ورزی‌ها و کینه‌توزی‌های شخصی افراد در بسیاری از موارد چاشنی کار آن‌ها شده است. مورخانی که جهت تدوین دوباره تاریخ گذشتگان سراغ این متون می‌روند، چاره‌ای ندارند و از روی اجبار داده‌های ارائه شده را واقعی و درست فرض می‌نمایند و متون تألیفی خود را به سبب نبودن اطلاعات کافی با آب و تاب و شاخ و برگ دادن برای خواننده بازنویسی می‌نمایند. پرداختن به آثاری از این دست، درواقع شجاعت و جسارت زیادی را می‌طلبد، زیرا با تألیف این گونه آثار، انتقادات و تفاسیر زیادی بر آن‌ها وارد می‌شود. جواب دادن به این گونه انتقادات در برخی از موارد خود مورخ را با چالش اساسی مواجه می‌سازد؛ زیرا کمبود منابع داخلی و عدم حفاری‌های دقیق در ایران و هم‌چنین عدم دسترسی به یافته‌های جدید باستان‌شناسی و تحلیل منطقی این داده‌ها و هم‌چنین مغرضانه بودن منابع یونانی و رومی، دست او را در بررسی درست وقایع تاریخی کوتاه می‌کند. مورخ زبردست آن است که با شک تاریخی به موضوع بپردازد و خود را در دام دروغ‌پردازی‌ها و اخبار جعلی سایر منابع گرفتار نسازد.

از این رو متونی که درباره این دوره به نگارش درمی آید، از دیدگاه بسیاری از خبرگان این فن، شبهه برانگیز و قابل تفسیر خواهند بود. ولی چاره‌ای نیست، باید متونی از این دست به نگارش درآید تا در آن به بررسی دقیق و تحلیل داده‌های تاریخی پرداخت و ابهامات و پیچیدگی‌های این دوره از تاریخ را برطرف و با بازگامی، آن را برای خوانندگان قابل فهم کرد. به سبب نیاز جامعه علمی به بررسی آثار این دوره تاریخی و مزه کردن متون تاریخی از دیرباز برای‌ها و اخبار جعلی و بیرون آوردن متون از حالت صرف روایی و داستانی و سوق دادن آن‌ها به روند تحلیلی و براساس قاعده و روش پژوهش جدید، باید کتاب‌های تاریخی جدیدتری تألیف کرد. پردازش دقیق و تحلیل داده‌های تاریخی و رفع ابهامات و پیچیدگی‌های تاریخ دوره باستان، خاصه دوره هخامنشیان به جهت تمدن‌ساز بودن این دوره از تاریخ ایران و حتی جهان، از اهمیت بسیار بالایی برخوردار است. بدین‌سان بررسی شخصیت‌های تاریخی چون کوروش، کمبوجیه، داریوش و خشایارشا که به نحوی در تاریخ ایران و جهان مطرح هستند و هر کدام با فعالیت‌های گسترده و بنیادی خود دنیای باستان را با شگفتی مواجه ساخته و تحول بزرگی در ستر تاریخ و تمدن ایجاد کرده‌اند، از اهمیت به‌سزایی برخوردار است. این رویه موجب شده تا در قرن نوزدهم نظریه‌ای تحت عنوان «قهرمانگرایی در تاریخ» به منصفه ظهور برسد. عمده کار طرفداران نظریه قهرمانگرایی برتری دادن افراد شایسته و نوابغ در تحولات تاریخی و اجتماعی بوده است. این نظریه به‌مانند سایر نظریه‌های تاریخی و اجتماعی به‌صورت تک‌بعدی به منابع تاریخی و اجتماعی بشری می‌نگرد. از دیدگاه نظریه قهرمانگرایی در تاریخ، شخصیت‌های بزرگ جامعه یکی از عوامل اصلی محرک تاریخ هستند. با بررسی شخصیت‌ها، زندگینامه‌ها و دوره تاریخی موردنظر می‌توان زمینه‌ها و بسترها، عوامل و انگیزه‌های محرک در تاریخ را شناسایی و آنان را برحسب ضرورت تاریخی تبیین و تحلیل کرد. تألیف حاضر به تأسی از همین نظریه، از جمله آثاری است که می‌تواند از چند منظر مورد توجه قرار گیرد:

۱. به جهت روشن کردن تاریکی‌های موجود در این دوره از تاریخ ایران؛
۲. اعتباربخشیدن به افراد و شخصیت‌های تاریخی به‌عنوان یکی از محرک‌های اصلی تاریخ نسبت به سایر افراد جامعه؛
۳. پرداختن به شخصیت‌های تاریخی دوره هخامنشی از منظر یک ایرانی، به‌دور از اغراق و غرض‌ورزی منابع یونانی و رومی؛
۴. تحلیل منطقی داده‌های تاریخی و به‌چالش کشیدن شخصیت‌های تاریخی به‌دور از هرگونه جانبداری، تعصب و ملیگرایی.

کتاب حاضر یک تألیف منحصر به فرد نیست. آثاری از این دست توسط مورخان دوره باستان (گسنفون، پلوتارک) و حتی معاصر (یاکوب ابوت، پولوز) تألیف یا ترجمه شده است. با بررسی متن کتاب می‌توان دریافت که مؤلف در ارائه نظرات سایر مورخان و تحلیل داده‌های آن‌ها کوتاهی نکرده و سعی کرده است با ادامه این روند تا پایان کتاب به نتیجه موردنظر دست یابد.

از آن‌جا که این اثر در ابتدا برای گروه سنی جوانان به نگارش درآمده بود، مؤلف از آن‌جا که برای ارجاع به منابع دست اول و خسته کردن خواننده جوان با ارجاعات بی‌درپی ندیده بود. اما پس از آن‌که بنا به درخواست ناشر از دبیر مجموعه، تصمیم گرفته شد کتابی در شرح زندگی داریوش و برای استفاده همه اقشار تألیف شود، صلاح بر این قرار گرفت که با بازبینی جامع و استفاده از منابع و متون دست اول و تحقیقات جدید، کتاب را به صورت کنونی بازنگری کرده تا برای همه خوانندگان با هر سلیقه و در هر رده سنی قابل استفاده باشد. سرانجام پس از مذاکره با دبیر مجموعه، بازبینی و بازنگری و تأیید مطالب این کتاب با استفاده از منابع و تحقیقات جدید به این جانب سپرده شد. این جانب نیز پس از بررسی و مطالعه دقیق کتاب و با استفاده از اکثر آثاری که قابل دسترسی بود سعی نمودم با ارجاعات دقیق کتاب حاضر را از حالت یک متن داستانی خارج نموده، آن را مستند و قابل ارجاع نمایم. امید است با اصلاحات انجام شده توانسته باشیم این کتاب را به اثری در خور شأن و دانش خوانندگان فرهیخته و علاقه‌مند به تاریخ ایران باستان ارتقا دهیم.

دکتر نعمت‌الله علی محمدی، دانشگاه تهران